

Obiectivele politicii de administrare a datoriei bugetului municipal Chişinău

În conformitate cu prevederile art. 47 din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, art. 48 alin. (3) lit. c) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, Hotărârii nr. 18/1 din 13.04.2018 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind modul de înregistrare a obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale, în vederea asigurării conformității principiului managementului financiar durabil, autoritățile executive ale unităților administrativ-teritoriale stabilesc obiectivele politicii de administrare a datoriei UAT, care constituie parte componentă a deciziei bugetare anuale a autorității reprezentative și deliberative.

În acest scop, au fost elaborate obiectivele politicii de administrare (ținte indicative) a datoriei bugetului municipal Chişinău pe termen mediu pentru anii 2023-2025, care se axează pe descrierea modului de finanțare a deficitului bugetului municipal și pentru identificarea factorilor de cost și de risc aferenți.

La elaborarea obiectivelor politicii de administrare a datoriei publice a bugetului municipal Chişinău și, respectiv, a prognozelor privind datoria publică pe termen mediu, a fost utilizată prognoza indicatorilor de buget, elaborată în conformitate cu particularitățile privind elaborarea proiectelor de bugete locale pentru anul 2023 și a estimărilor pe anii 2024-2025, prezentată Ministerului Finanțelor, și recomandările acestuia privind elaborarea și stabilirea obiectivelor de administrare a datoriei unității administrativ-teritoriale (circulara nr. 06/2-07-66 din 29.09.2022).

Drept suport în elaborarea și stabilirea obiectivelor politicii de administrare a datoriei bugetului municipal Chişinău a servit cel mai recent Program „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2022-2024)”, elaborat anual de către Ministerul Finanțelor, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 81/2022. Pe termen mediu, pentru anii 2023-2025, municipalitatea Chişinău va explora noi oportunități de finanțare, cu posibilitatea de accesare a unor surse de finanțare. Acest proces ar putea fi însoțit de apariția unor noi riscuri sau de acutizarea celor

existente, fapt care ar trebui luat în considerare la gestiunea datoriei publice municipale.

Au fost analizați principalii factori care influențează datoria UAT pe termen mediu, și anume:

- a) modificarea ratelor de dobândă;
- b) modificarea ratelor de schimb.

Alți indicatori relevanți (perioada medie de maturitate, profilul rambursării datoriei) pentru monitorizarea datoriei de stat vor fi cuantificați și desemnați în cadrul rapoartelor trimestriale privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat, prezentate trimestrial Ministerului Finanțelor.

Obiectivul fundamental al procesului de management al datoriei UAT

Obiectivul fundamental al managementului datoriei municipale este asigurarea necesităților de finanțare a soldului (deficitului) bugetului municipal și a obligațiunilor de plată la nivel acceptabil de cheltuieli pe termen scurt, mediu și lung în condițiile limitării riscurilor implicate.

Obiective specifice de gestionare a datoriei UAT

Obiectivele specifice de gestionare a datoriei în perioada anilor 2023-2025 sunt:

- a) contractarea împrumuturilor interne, recreditate și externe, ținându-se cont de raportul cost-risc;
- b) îmbunătățirea managementului riscului operațional aferent datoriei UAT.

În scopul realizării obiectivelor propuse, municipalitatea va întreprinde următoarele acțiuni:

- a) monitorizarea sustenabilității (echilibrată) datoriei UAT;
- b) evaluarea continuă (trimestrială) și gestionarea riscurilor aferente portofoliului datoriei UAT și a datoriilor garantate;
- c) creșterea gradului de transparență;
- d) identificarea unor noi resurse financiare pentru finanțarea deficitului bugetar și negocierea acordurilor noi de împrumut externe și interne la condiții financiare avantajoase (ex. maturitate, rată a dobânzii etc.);
- e) volumul total al împrumuturilor pentru cheltuieli curente, cu scadență în același an bugetar, nu va depăși 5% din totalul veniturilor aprobate (rectificate) ale bugetului municipal, cu excepția transferurilor cu destinație specială în

conformitate cu art. 14 alin. (2) din Legea nr. 397/2013 privind finanțele publice locale;

f) suma totală a plăților anuale la împrumuturile contractate pentru cheltuieli de capital (rambursarea sumei de principal, achitarea dobânzilor și altor plăți aferente), legate de deservirea datoriilor bugetului municipal la împrumuturile contractate sau garantate și/sau care urmează a fi contractate sau garantate nu va depăși plafonul stabilit în conformitate cu art. 15 alin. (5) din Legea nr. 397/2013 privind finanțele publice locale;

g) respectarea caracterului prioritar al plăților pentru deservirea datoriei în termenele și în condițiile angajamentelor asumate față de alte obligații pecuniare.

Indicatori utilizați

La estimarea cheltuielilor pentru serviciul datoriei bugetului municipal Chișinău în vederea onorării angajamentelor față de creditori pe anul 2023 și a estimărilor pe anii 2024-2025, a fost utilizată prognoza indicatorilor recomandată de Ministerul Finanțelor (circulara nr. 06/2-07-66 din 29.09.2022), după cum urmează:

Indicatori	Estimat		
	2023	2024	2025
Cursul de schimb mediu lei/USD	20,01	20,80	21,32
Cursul de schimb mediu lei/EURO	21,41	22,26	23,24

Ca urmare a implementării **indicatorilor stabiliți, se reflectă următoarele valori:**

- Prognoza surselor de finanțare în bugetul municipal ca pondere

Sursele de finanțare, %%	2023	2024	2025
Primirea împrumutului de la instituțiile financiare din țară (surse interne)	86,3	0	0
Primirea împrumutului recreditat între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II (surse interne recreditate)	0	0	0
Primirea împrumuturilor externe pentru proiectele finanțate din surse externe	13,7	100	0

Este necesar de menționat că, pe termen mediu, acoperirea soldului (deficitului) bugetului municipal poate fi atât din surse externe, cât și din surse

interne, în conformitate cu art. 15 alin. (5) din Legea nr. 397/2013 privind finanțele publice locale.

Totodată, drept garanție de rambursare a împrumuturilor pe termen lung și tuturor plăților aferente, în conformitate cu art. 29 alin. (5) din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, servește prioritatea finanțării cheltuielilor ce țin de onorarea angajamentelor de deservire a datoriei bugetului municipal Chișinău.

- Gradul de îndatorare publică pe termen lung a bugetului municipal Chișinău, aferente contractelor de împrumut pentru cheltuieli de capital:

Gradul de îndatorare publică a bugetului municipal Chișinău, %	la 31.12.2023	la 31.12.2024	la 31.12.2025
	17,5	17,5	14,1
Rambursarea de împrumuturi, sume de principal (mil lei)	(362,5)	(399,9)	(348,3)
Cheltuieli pentru deservirea datoriei (mil lei)	(164,3)	(141,3)	(115,9)
Veniturile proprii ale bugetului municipal (mil lei)	3011,9	3088,6	3289,3

După cum rezultă din tabelul prezentat, gradul de îndatorare publică pe anii 2023-2024 în raport cu veniturile proprii preconizate la nivelul anilor 2023, 2024 și 2025, este estimat la nivelul prevederilor legale, astfel încât nu este afectată capacitatea bugetului de a asigura serviciul aferent datoriei sectorului public.

- Nivelul cheltuielilor bugetare cu dobânzile și comisioanele aferente datoriei publice:

Ponderea cheltuielilor de deservire a împrumuturilor în totalul cheltuielilor bugetului municipal, %	la 31.12.2023	la 31.12.2024	la 31.12.2025
	2,2	2,3	1,8
Suma dobânzilor și comisioanele aferente datoriei publice municipale (mil lei)	(164,3)	(141,3)	(115,9)
Cheltuielile bugetului municipal (mil lei)	7336,5	6200,8	6446,7

Către anul 2024, se manifestă o majorare a ponderii cheltuielilor de deservire a împrumuturilor la dobânzile și comisioanele aferente în totalul cheltuielilor bugetului municipal.

- Ponderea datoriei pentru împrumuturile garantate în totalul datoriei publice:

Ponderea datoriei publice garantate în totalul datoriei publice municipale, %	la 31.12.2023	la 31.12.2024	la 31.12.2025
	35,4	35,9	33,8
Cheltuielile aferente garanțiilor municipale acordate S.A., Î.M. (mil lei)	(769,9)	(661,1)	(504,2)

Creșterea către anul 2024 a ponderii datoriei publice garantate la circa 35,9 la sută din totalul datoriei publice municipale, reflectă un risc ridicat la plățile asumate în calitate de garant și, implicit, a cheltuielilor bugetare.

- Ponderea în portofoliul datoriei publice:

Ponderea, %	la 31.12.2023	la 31.12.2024	la 31.12.2025
datoriei publice interne	38,9	34,8	29,9
datoriei publice recreditate	10,9	12,6	13,9
datoriei publice externe	45,6	47,1	49,6
Datoria la împrumutul contractat prin emisiune de valori mobiliare	4,6	5,5	6,6
Total (cu excepția garanțiilor)	100,0	100,0	100,0

Ponderea totală a volumului datoriei publice în valută străină (a celei recreditate și a datoriei externe), generează riscuri asociate de volatilitatea ratei de schimb a monedei naționale și a ratei de dobândă pe piața externă.

Riscurile care pot afecta implementarea managementului datoriei pe termen mediu

Volatilitatea piețelor financiare – ca urmare a fluctuației ratelor de dobândă, a cursurilor de schimb sau a modificărilor inflației – determină volatilitatea crescândă a portofoliului datoriei publice. Fenomenul în cauză poate fi identificat drept risc de piață. Acesta este principalul tip de risc asociat soldului și costului datoriei și include:

- a) riscul de refinanțare;
- b) riscul valutar;
- c) riscul ratei de dobândă;
- d) diminuarea veniturilor.

Pe lângă cele menționate mai sus, se atestă și riscul operațional, care acționează indirect asupra datoriei publice.

Riscul valutar și riscul ratei de dobândă rămân în continuare riscuri asociate portofoliului datoriei de stat care nu trebuie neglijate. Principalele concluzii sunt următoarele:

a) portofoliul datoriei de stat prezintă cea mai mare expunere față de riscul valutar. Astfel, la o depreciere a leului moldovenesc aplicată în anul 2023 față de dolarul SUA și euro, ponderea datoriei raportată la totalul veniturilor anuale ale bugetului municipal, cu excepția transferurilor cu destinație specială, se poate majora;

b) serviciul datoriei, adică costul asociat acesteia, este expus în cea mai mare măsură riscului ratei de dobândă. Astfel, în cazul șocului asociat majorării considerabile a ratelor de dobândă, indicatorul „Ponderea datoriei” în raport cu veniturile bugetului, cu excepția transferurilor și granturilor, se majorează.

Modificarea ratelor de dobândă pe piața externă vizează ratele de dobândă flotante (Euribor pe 6 luni, USD Libor pe 6 luni).

SECRETAR INTERIMAR AL CONSILIULUI

Adrian TALMACI